

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เกษมาภรณ์ มณีชาว. รูปภาพที่ใช้อ้างอิงถึงตัวแสดงบทบาทในเรื่องเล่าภาษาเขียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๒.
- ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน. วิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๙.
- ชลอ รอดลอย. การเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๔.
- ถวัลย์ มาศจรัส. สารคดีและการเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ : มิติใหม่, ๒๕๓๘.
- ทัศนีย์ เจริญพร. กลไกทางภาษาที่ใช้เชื่อมโยงความในศิลาจารึกอีสานที่มีอายุช่วงพุทธศักราช ๑๘๙๓-๒๔๖๖. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๔.
- นพพร ประชากุล. การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ที่สัมพันธ์กับการเล่าเรื่องในสื่อมวลชน. เอกสารประกอบการสัมมนา. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพวรรณ พันธุ์เมธา. ไวยากรณ์ไทย. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, ๒๕๒๕.
- นิตยส์สุดา อภินันทาภรณ์. ลักษณะการเชื่อมโยงความร่ายงานข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ : การศึกษาภาษาระดับข้อความ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๔.
- บุญยงค์ เกศเทศ. วรรณกรรมวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๕.
- ประภาศรี สีหอำไพ. การเขียนแบบสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : โครงการตำราคณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.
- มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์. ภาษากับการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ ๓. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๓๘.
- มาลี บุญศิริพันธ์. การเขียนสารคดีสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์. กรุงเทพฯ : ประกายพริก, ๒๕๔๐.
- รัชดาภรณ์ มอญขาม. วิธีการนำเสนอเชิงละครในรายการสารคดีท่องเที่ยวเชิงโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. วรรณกรรมปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๓.

- วนิดา บำรุงไทย. การเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, ๒๕๔๑
- สมทรง บุรุษพัฒน์. วจนะวิเคราะห์ : การวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก, ๒๕๓๗.
- เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. การเขียนสำหรับการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : ดวงกลม, ๒๕๓๗.
- ศศิวิมล ผลิตาภรณ์. ลักษณะภาษาในพระราชนิพนธ์ประเภทสารคดีท่องเที่ยวในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.
- อดิสา วงศ์ลักษณะพันธ์. การเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- อมรรัตน์ เรืองสกุล. การวิเคราะห์การเล่าเรื่องในข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

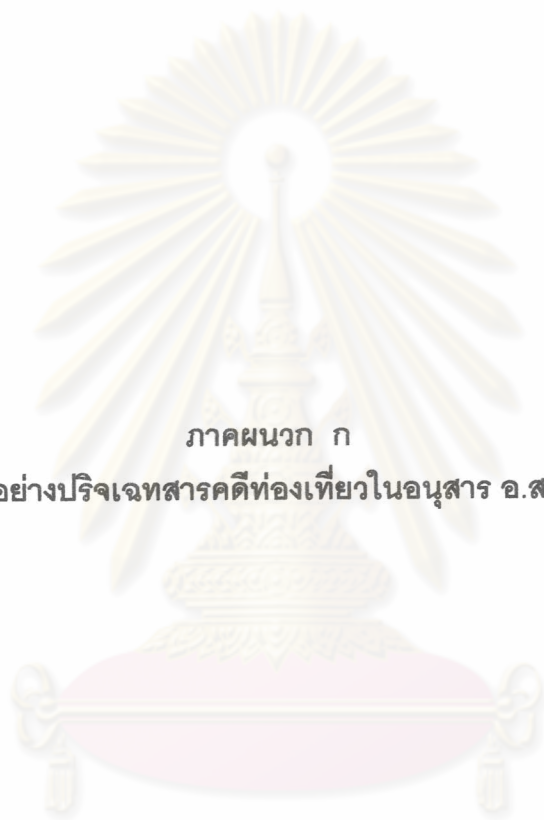
ภาษาอังกฤษ

- Georgakopoulo & Goutsos. Discourse Analysis and Introduction. Edinburgh University, 1997.
- Halliday , M.A.K. and Ruqaiya ,Hasan. Cohesion in English. London : Longman Group, 1976.
- Longacre, Robert E. The Grammar of discourse. New York : London, Plenum Pr; 1983.
- Schiffrin, D. Approaches to Discourse. Oxford : Blackwell, 1994.
- Wipha Chanawangsa. Cohesion in Thai. Ph.D. Dissertation, Georgetown University, 1986.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างปริจเจตสารคดีท่องเที่ยวในอนุสาร อ.ส.ท.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตามทางสู่ภูเขา

อาจเป็นเพราะดวงดาวลึกลับไว้ หรืออาจเพราะความมุ่งมั่นตั้งใจหรืออาจเป็นทั้งสองอย่าง บ่อยครั้งเราจึงห่างไกลจากบ้านไปอยู่ยังส่วนใดส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศเสมอ เช่นเดียวกับครั้งนี้ ทางสายยาวที่ทอดไกลสุดสายตากำลังให้รอให้เราตามทางไป แม้ยังมองไม่เห็นจุดหมาย แต่เรื่องราวทางทางก็คือสิ่งที่เรียนรู้และจำตลอดมา

อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ คูเจียบสงบผิดคาด ทั้งที่เส้นทางสะเมิงเรียงรายเต็มไปด้วยรีสอร์ทสวนดอกไม้ รวมทั้งสวนผีเสื้อ ที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาเยือนจนเหมือนเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวในเชียงใหม่ที่ใคร ๆ ก็ต้องมา

เราหยุดแวะที่ตัวอำเภอเพื่อตุนเสบียงและเติมน้ำมันก่อนเดินทางกลับบ้านวัดจันทร์ หมู่บ้านในวงล้อมของป่าสนที่อยู่ห่างไปอีก ๙๕ กิโลเมตร แต่ด้วยความที่เป็นอำเภอเล็ก ๆ ในยามบ่ายจัดตลาดจึงแทบจะวายแล้ว ที่สำคัญกว่านั้นคือ ที่นี่ไม่มีปั้มน้ำมันขนาดใหญ่แบบใช้หัวจ่าย เราจึงต้องเติมน้ำมันที่ปั้มหลอด ซึ่งกว่าจะเติมจนเต็มก็ใช้เวลานานทีเดียว

ทางลาดยางหมดไปเมื่อรถแล่นพ้นตัวอำเภอสะเมิงมา รถแล่นบนทางขรุขระจนผ่านบ้านใหม่ รพช. เมื่อใกล้เย็นย่ำ เราเลี้ยวซ้ายไปตามทางลูกรังแคบ เพื่อไปชมแปลงสตอร์วเบอร์รี่ ผลผลิตสำคัญอย่างหนึ่งของมูลนิธิโครงการหลวง

ในช่วงต้นหนาวที่เราเดินทางมาถึง สตอร์วเบอร์รี่กำลังออกผลแดงสด ถ้าผู้ปลูกดูแลดี ๆ สตอร์วเบอร์รี่ก็จะออกผลจนถึงเดือนเมษาเลยทีเดียว

คุณลุงประจวบ แสงจันทร์ เจ้าของไร่ ชี้ชวนให้เราดูสตอร์วเบอร์รี่แต่ละแปลง แล้วบอกถึงความแตกต่างของแต่ละพันธุ์ อย่างพันธุ์เบอร์รี่ ๗๐ ซึ่งมีลักษณะผลเรียวยาวแหลม จะมีกลิ่นหอมและกรอบกว่าพันธุ์ เบอร์รี่ ๕๐

มูลนิธิโครงการหลวงได้สร้างอาชีพสร้างรายได้ ให้ชาวบ้านแถบนี้มานานักแล้ว คุณลุงประจวบบอกเล่าว่า ไม่เพียงแต่แปลงสตอร์วเบอร์รี่ ลุงยังมีไร่อาโวคาโดที่ให้ลูกชายช่วยดูแลอยู่ เรียกได้ว่ามีงานให้ทำกันตลอดปี และแน่นอน... รายได้ก็เข้ามาสมำเสมอเช่นกัน

เราไปถึงที่ทำการ ออป. บ้านวัดจันทร์เวลาสองทุ่มกว่าแล้ว บนพื้นที่ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลถึง ๑,๓๐๐ เมตร เช่นที่นี่มีอากาศหนาวเย็นขนาดที่ลงจากรถแล้วต้องรีบวิ่งไปอยู่หน้ากองไฟเพื่อรับไออุ่นที่เดียววนั้นแหละ

วันรุ่งขึ้น เราลงจากเนินอันเป็นที่ตั้งของที่ทำการฯ บรรยากาศตรงนั้นช่างงดงามเหมือนอยู่ในความฝัน แผ่นน้ำนิ่งเจียบราวกระจกมีไอหมอกลอยเรื่อยผิวน้ำ นำเอาเรือแคนูมาพายเล่น ถ้ามีเรือสักลำ เราจะพายไปให้ถึงอีกฝั่งนั้นเชียวนะ

เมื่อแสงแดดจัดจ้าไล่สายหมอกไปจนหมดแล้ว เราก็ผละจากบึงน้ำเพื่อไปชมฟาร์มไก่เบส ที่แผนกสัตว์บาลห่างจากที่ทำการฯ ไปไม่ไกล เล่ากันว่าอาหารของไก่เบสคือนมเนย ซึ่งมีผลทำให้เนื้อของมันอร่อยเนียนนุ่ม ทำให้พวกเราชักอยากลองกินดูบ้าง แต่เมื่อรู้ว่าวันนี้เนื้อไก่เบสราคาถึงกิโลกรัมละ ๔๐๐ กว่าบาท ก็พากันละกิเลสไปได้ทันที

ไก่เบสมีขนสีขาและขาสีเทา ผู้ดูแลเล่าให้ฟังว่า ไม่ได้เลี้ยงมันด้วยนมเนยตลอดเวลาอย่างที่เรารู้ใจ เพียงแต่ช่วง ๓ เดือนซึ่งเป็นช่วงที่ขุนนั้น จะต้องเลี้ยงด้วยอาหารเสริมซึ่งได้แก่นมและข้าวโพด

เราออกจากฟาร์มไก่เบสเพื่อขับรถชมบริเวณป่าสนวัดจันทร์ตามเส้นทางลูกรังเล็ก ๆ และคดเคี้ยวสูงชัน เส้นทางผ่าเข้าไปในดงสนสองใบ ซึ่งเห็นร่องรอยเปลือกสนเป็นตารางชัดเจน เสียงลมพัดผ่านใบสนพู่เพราะจับใจ แสงแดดยามสายที่สาดส่องทั่วบริเวณทำให้วันนี้ไม่หนาวจนเกินไปนัก

เห็นเส้นทางดินลูกรังเล็ก ๆ ที่ขนานขนานไปด้วยต้นไม้ ซึ่งมีระดับพื้นที่สูงบ้างต่ำบ้างตามแนวเขาแล้ว อัดคิดถึงเสื่อภูเขาไม่ได้ เส้นทางนี้เหมาะสำหรับการขี่จักรยานเสือภูเขานัก เพราะมีทิวทัศน์งดงามและมีอากาศเย็นสบาย

ด้วยสภาพพื้นที่ที่อยู่ในหุบเขา มีอากาศเย็นสบายตลอดปี และร่มรื่นด้วยพรรณไม้ โดยเฉพาะป่าสน จึงเหมาะอย่างยิ่งสำหรับนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่ว่าจะเป็นการขี่จักรยาน การพายเรือแคนูผ่าสายหมอกในบึงน้ำนิ่งเรียบ การดูนก หรือการเดินทางเที่ยวชมหมู่บ้านวัดจันทร์ เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยง

ทั้งหมดล้วนเป็นทางเลือกใหม่สำหรับการมาเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ที่วันนี้ไม่ได้มีแค่การนั่งรถขึ้นไปสักการะพระบรมธาตุบนดอยสุเทพ การไปชมดอกไม้เมืองหนาวที่สวนกล้วยไม้ การนั่งรถสองแถวฝ่าลมหนาวเยือกเพียงเพื่อไปแอ็กทำถ่ายภาพกับป้ายดอยอินทนนท์ แล้วกลับเข้าเมืองอย่างเมื่อก่อน หากเป็นการไปเที่ยวเพื่อทำความรู้จัก และเข้าใจสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวอย่างลึกซึ้ง ไม่นับปริมาณแหล่งท่องเที่ยวเพื่อมาคุ้ยไฉ้อวดกัน แล้วนักท่องเที่ยวจะรู้ว่าแหล่งท่องเที่ยวไทยมีดีกว่าที่คิดไว้มากนัก

เราออกเดินทางจากบ้านวัดจันทร์เมื่อบ่ายจัดเพื่อเดินทางต่อ ฝุ่นจากถนนฟุ้งตลบเมื่อรถแล่นผ่านไป เราทิ้งบ้านวัดจันทร์ไว้เบื้องหลัง เพื่อไปสู่จุดหมายใหม่ในโอบล้อมของขุนเขาที่อยู่ไกลออกไปอีกเกือบ ๑๐๐ กิโลเมตร เส้นทางจากนี้ไปคือทางทุรกันดารตลอด แต่จะโหดขนาดไหนนั้นยังไม่มีใครรู้ด้วยครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่เราใช้เส้นทางใหม่สายบ้านวัดจันทร์ – ห้วยตอง – แม่ฮ่องสอน แทนเส้นทางสายแม่มาลัย – ปาย – แม่ฮ่องสอนที่เคยให้ในครั้งก่อน ๆ ไม่มีใครรู้ว่าเส้นทางต่อไปจะเป็นอย่างไรและจะต้องพบเจออะไรบ้าง ไม่มีใครรู้เลย...

จากบ้านห้วยตองสู่เมืองสามหมอก... แม่ฮ่องสอน

ถนนลูกรังขรุขระคดเคี้ยวไปมาตามแนวเขาทอดยาวไกลอยู่เบื้องหน้า บางช่วงก็
หายลับเข้าไปในมุมโค้งของขุนเขาราวกับเส้นทางสิ้นสุดลงเพียงนั้น ทั้งที่ความจริงแล้วเส้นทางสาย
นี้ยังทอดยาวไปอีกแสนไกล ฝุ่นดินฟุ้งตลบขณะที่รถแล่นผ่านมาบนเส้นทางสายใหม่ที่ไม่ทันราด
ยาง แล้วทิ้งตัวลงเกาะจับตัวรถจนบัดนี้แทบไม่เห็นสีเดิมของรถ

ถนนสายนี้คือถนน รพช. หัวน้ำแม่สะกิด - หัวยตอง ที่จะนำเราไปสู่จังหวัดแม่ฮ่องสอน
แทนเส้นทางสายแม่มาลัย - ปาย - แม่ฮ่องสอน ที่เคยใช้ในวันก่อน ทั้งที่เส้นทางสายเดิมสะดวก
สบายและระยะทางสั้นกว่า แต่เรากลับเลือกเส้นทางโหดที่ต้องอ้อมภูเขาเป็นลูก ๆ ก็เพราะต้องการ
ค้นหาความแปลกใหม่ให้กับการเดินทางนั่นเอง

เมื่อผ่านบ้านวัดจันทร์มาบนเส้นทางลูกรังที่ขรุขระและแคบลงเรื่อย ๆ จนมาถึงทางสอง
แพร่ง ทุกคนก็เกิดอาการสับสน ไม่รู้ว่าจะไปทางไหนดี ตรงไปคือหมู่บ้านที่เห็นหลังคาเรือนอยู่
หลายหลัง ส่วนทางแยกซ้ายคือทางขึ้นเขา ถึงแม้ว่าเราจะมีใบนำทางของคณะแรลลี่ ที่ทำไว้อย่างดี
อยู่ในมือแต่ก็ดูกันไม่เป็น ถกกันไปถกกันมา ก็เลือกเลี้ยวซ้ายแทนการตรงเข้าไปในหมู่บ้าน ด้วย
เหตุผลว่าเส้นทางด้านซ้ายคงเป็นทางเลี้ยวตัวหมู่บ้าน

แล้วก็ได้ว่าพวกเรารู้สึกตัดสินใจกันผิดเมื่อแล่นรถไปในทางแคบแสนแคบ เลียบสันเขาด้าน
หนึ่งคือหุบเหวลึก ผ่านโค้งเขาโค้งแล้วโค้งเล่าเป็นระยะทางกว่า ๑๐ กิโลเมตรไปสู่ปลายทางที่
หมู่บ้านกะเหรี่ยงแห่งหนึ่ง ซึ่งพวกเรากำลังตัดสินใจกันอีกครั้งว่าจะเลือกไปทางไหน ซ้ายหรือขวา
แต่แล้วใครคนหนึ่งก็จุกใจขึ้นมา ถามชาวบ้านแถวนั้นว่าแม่ฮ่องสอนไปทางไหน

ปรากฏว่าพวกเราหลงทาง เสียเวลามาผิดทางถึงกว่าชั่วโมง และต้องย้อนกลับไปยังทาง
สองแพร่งที่ผ่านมา ก่อนแล่นผ่านเข้าไปยังตัวหมู่บ้านหัวยตองที่ละเลยกันไปตั้งแต่แรก

จากบ้านหัวยตอง เส้นทางแคบเร่ร่วมครีมด้วยเงาไม้ เรายังไปตามใบนำทาง ในนั้นบอก
ว่าเมื่อใกล้ถึงหมู่บ้านหัวยตองจะพบทางชัน ให้ขับรถด้วยความระมัดระวัง โดยมีเครื่องหมาย !
๑ อัน กำกับท้ายข้อความ เมื่อไปถึงที่นั่นจริง ๆ ก็พบทางหักโค้งชันดิ่งขนาดรถขับเคลื่อนสี่ล้อที่มี
คนขับฝีมือเยี่ยมของคณะยังกระตุกแล้วหยุดนิ่งไปพักหนึ่ง เรารู้สึกหวั่นใจเมื่อเห็นเส้นทางสายต่อ
ไปในใบนำทาง ก่อนเข้าสู่หมู่บ้านหัวยตอง มีทางชันถึงขนาดมีเครื่องหมาย ! กำกับไว้ถึง ๔ อัน!

เมื่อผ่านเข้าเขตทางชันมากนั้น คนขับรถของเราก็คอยบอกว่า “ เอ้า ! ตรงนี้เครื่องหมาย
ตกใจอันที่หนึ่ง ” ไปจนถึง “ เครื่องหมายตกใจ ” อันสุดท้าย ซึ่งทุกเส้นทางโค้งสูงชันที่เราผ่านมาได้
อย่างปลอดภัยนั้น ก็ช่างน่าตกใจจริง ๆ หากพลาดไปนิดเดียวอาจหมดสิทธิ์กลับมาเขียนเรื่องได้

ผ่านบ้านหัวยตองแล้วเมื่อแสงอาทิตย์ลับไปแล้ว จนไปมีตสนิทที่บ้านหนองขาว ซึ่งตั้งอยู่
ในหุบเขา ใกล้แม่ฮ่องสอนเข้าไปทุกที เจ้าหน้าที่มูลนิธิโครงการหลวงที่เชียงใหม่เตือนไว้ก่อนเรามา
ว่า เส้นทางยิ่งใกล้แม่ฮ่องสอนยิ่งอันตราย จะต้องข้ามธารน้ำซึ่งมีขอนไม้ ๆ พาดผ่าน

รถแล่นลงหุบเขา ผ่านลำธารที่ไม่ค่อยมีน้ำขึ้นสู่ทางกว้างที่ลาดยางเรียบร้อย แต่ข้างทางยังมีวัชดุคองอยู่บ้าง คนขับรถถามหาขอนไม้ผู้ราวกับเสียดายที่ไม่ได้ใช้เส้นทางนั้น

หมู่บ้านสุดท้ายก่อนเข้าสู่เมืองแม่ฮ่องสอนคือบ้านห้วยฮี้ หมู่บ้านกะเหรี่ยงที่เปิดรับนักท่องเที่ยว โดยได้รับคำแนะนำจากมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม (มอศ.) และโครงการพัฒนาที่สูงไทย – เยอรมนี ในยามค่ำคืนหมู่บ้านเงียบสนิทจนสังัดวังเวง อีกเพียง ๒๓ กิโลเมตร เราจะไปถึงปากทาง รพช. ห้วยน้ำแม่สะกิด – ห้วยตอง

เมื่อรถแล่นไปถึงกิวสันฟ้า อันเป็นยอดสูงสุดของเทือกเขาช่วงสุดท้ายก่อนลงสู่หุบเมืองแม่ฮ่องสอน เราก็เห็นแสงไฟจากตัวเมืองสว่างเรืองรองอยู่ด้านล่างเป็นแนวกว้าง ไม่น่าเชื่อว่าเมืองเล็ก ๆ ในยามค่ำคืนจะสว่างไสวถึงเพียงนี้

รุ่งเช้าในเมืองแม่ฮ่องสอนเรายกคณะไปเยือนตลาดเช้าเช่นที่เคยทำ ตลาดเช้ายังคงมีเสน่ห์ด้วยบรรดาหญิงไทยใหญ่ในชุดพื้นเมือง เมืองสามหมอกในฤดูกาลของลมหนาวมีนักท่องเที่ยวหนาตา ถนนหนทางรอบนอกตัวเมืองมีการปรับปรุงและขยายกว้างขึ้น แต่ตรอกยังไม่มากมาย น่าดีใจแทนชาวแม่ฮ่องสอน เพราะเมืองเล็ก ๆ ที่สงบงามด้วยภาพธรรมชาติและวัฒนธรรมแห่งนี้ ไม่ควรแออัดด้วยรถยนต์ที่จะปล่อยควันพิษให้ขังอยู่ในหุบกว้าง

และยิ่งน่าดีใจกว่าที่วันนี้ชาวแม่ฮ่องสอนหันกลับมาใช้จักรยานกันมากขึ้น โดยการรณรงค์ซึ่งนำโดยคุณธวัชชัย น้าทิพากร ทั้งการจัดแรลลี่จักรยานให้ชาวแม่ฮ่องสอนตระหนักถึงการเดินทางที่สะดวกสบายโดยปราศจากการสร้างมลพิษ การจัดจักรยานให้นักท่องเที่ยวที่ชมเมือง โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ จุดบริการรถจักรยานมี ๒ จุด คือที่สนามบิน และที่ทำการไปรษณีย์ มีจักรยานประจำจุดจุดละ ๑๔ คัน นักท่องเที่ยวจะขี่ไปไหนก็ได้ แต่ต้องมาคืนจักรยานเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

จากตัวเมืองแม่ฮ่องสอน เราย้อนกลับไปสู่ถนน รพช. ห้วยน้ำแม่สะกิด – ห้วยตองอีกครั้ง เพื่อไปยังกิวสันฟ้า จุดชมทะเลหมอกที่อยู่ห่างจากตัวเมืองเพียง ๙ กิโลเมตร ถึงแม้ยามสายนี้จะไม่มียะเลหมอกให้เห็น แต่เราก็ยังได้เห็นเทือกเขาสลับซับซ้อนเป็นหลิบทันไปจนจดเส้นขอบฟ้า มันคือทะเลภูเขาที่กว้างไกลสุดสายตาทีเดียว จากขุนยวมสู่ชุมชนมหัศจรรย์ ... บ้านปางอุ๋ง

เราอำลาเมืองแม่ฮ่องสอนในยามสายของวันรุ่งขึ้น ไปตามเส้นทางสายภูเขาที่สภาพถนนดีกว่าเส้นทางที่ผ่าน ๆ มา แล้วมุ่งสู่อำเภอขุนยวม โดยจุดหมายของเราอยู่ที่โครงการอนุรักษ์กล้วยไม้รองเท้านารีตามพระราชดำริ ไม่ไกลจากดอยแม่อุคอและน้ำตกแม่สุรินสักเท่าไร

บนเส้นทางสายนั้นนอกฤดูกาลของดอกบัวตองบานแล้วคงไม่มีรถของนักท่องเที่ยวผ่านเข้ามา ชาวบ้านจึงพากันแปลกใจเมื่อเราหยุดถามทางไปโครงการฯ เพราะตอนแรกเขาเข้าใจว่าพวกเขาจะไปชมดอกบัวตองบนดอยแม่อุคอ

บางทีชาวบ้านเองยังคงไม่รู้ว่่า อำเภอบุญวมในวันนี้ไม่ได้มีเพียงดอยแม่อุคคที่
 ต้อนรับนักท่องเที่ยว หากที่นี่ยังมีศูนย์วัฒนธรรมที่อำเภอบุญวม มีน้ำตกแม่สุริน และลำสุคมี
 โครงการอนุรักษ์กล้วยไม้รองเท้านารีฯ ที่ทำการเพาะเลี้ยงและอนุรักษ์กล้วยไม้รองเท้านารีอิน
 ทนนท์ในพื้นที่ธรรมชาติจนสำเร็จ

กล้วยไม้รองเท้านารีอินทนนท์กลีบดอกหนาสีเหลืองออกน้ำตาลที่เราเห็นกันอยู่มากมาย
 ในเรือนเพาะชำนี้พบครั้งแรกบนดอยอินทนนท์และจะขึ้นอยู่ในพื้นที่ที่มีระดับความสูงกว่า ๑,๒๐๐
 เมตรจากระดับน้ำทะเล ในที่มีอากาศชื้นและอุณหภูมิต่ำ ด้วยเหตุที่แหล่งเติบโตในธรรมชาติ
 ของกล้วยไม้รองเท้านารีอินทนนท์หลายแห่งถูกทำลายไปมาก รวมทั้งมีการลักลอบนำออกจากป่า
 ทำให้กล้วยไม้รองเท้านารีอินทนนท์ที่หายากอยู่แล้ว ยิ่งหายากเข้าไปใหญ่ หากไม่มีการอนุรักษ์
 อย่างจริงจัง สักวันคงสูญพันธุ์ ด้วยเหตุนี้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจึงทรงมีพระราช
 ดำริให้จัดตั้งโครงการฯ ขึ้นมา

เราออกจากโครงการฯ เมื่อเย็นย่ำ ผ่านไปบนเส้นทางที่ไม่ค่อยมีรถแล่น ความเดียวดาย
 บนเส้นทางสายภูเขากลายเป็นเรื่องปกติของเรา แล้วก็ไปถึงศูนย์พัฒนาโครงการหลวงบ้านปางอู่
 จังหวัดเชียงใหม่ ในตอนดึก ที่นี้อากาศหนาวเย็นยิ่งกว่าที่บ้านวัดจันทร์เสียดีก

รุ่งเช้า ลมหนาวพัดผ่านไม้ขาดสายขณะที่เราเดินดูต้นพลัม ซึ่งวันนี้ผลิดอกขาวสะอาด
 อยู่บนกิ่งก้านที่ไร้ใบพลัมที่เห็นไปสายพันธุ์มาจากฟลอริดาและไต้หวัน จะออกผลในเดือนเมษายน
 ถึงพฤษภาคม

นอกจากพลัมก็ยังมีสาลี พลับ และบ๊วย ปลูกอยู่ในพื้นที่ศูนย์ฯ ทว่าพืชที่สำคัญและ
 เป็นผลผลิตที่เด่นที่สุดของศูนย์กลับเป็นแครอท ซึ่งที่นี่สามารถปลูกแครอทได้มากกว่าบรรดาศูนย์
 พัฒนาโครงการหลวงแห่งอื่น โดนสามารถส่งออกได้ถึงวันละประมาณ ๑๐ ตันนั้นเลยทีเดียว

เป็นเรื่องน่ามหัศจรรย์สำหรับคนที่เคยเดินทางมาเยือนศูนย์ฯ นี้เมื่อเกือบสิบปีที่ผ่านม
 วันนั้นพื้นที่ศูนย์ฯ ไม่มีวี่แววว่าจะมีพืชผลเมืองหนาวขึ้นอยู่ดกดื่นเช่นทุกวันนี้ ปางอู่เป็นเพียงหมู่บ้าน
 ชาวเขาที่ห่างไกลความเจริญ ลำบากลำบากถึงขนาดต้องเตรียมเสบียงมาให้พร้อมสำหรับกร
 แรมคืน ทว่าวันนี้ ทุกอย่างกลับเปลี่ยนแปลง ไม้ผลเมืองหนาวเข้ามาครอบครองพื้นที่หุบเขาอัน
 หนาวเย็นนี้ สร้างรายได้ให้ชาวบ้าน ดึงผู้คนจากที่อื่นให้เข้ามาทำกิน มีร้านค้าเพิ่มขึ้นมากมาย
 จนแทบไม่น่าเชื่อว่าที่นี้เคยเงียบเหงาร้างผู้คน

ต่ำจากศูนย์ลงไป คือหมู่บ้านปางอู่ ซึ่งเป็นหมู่บ้านม้ง ที่นั่นเป็นที่มาของเสียงเจี๊ยวจ๊าว
 ที่เราได้ยินในยามค่ำคืนและยามเช้า ไม่น่าแปลกใจเลยว่าทำไมถึงได้มีเสียงดังเฮฮากันนัก เพราะ
 บ้านแต่ละหลัง เป็นที่อยู่ของคนถึงกว่า ๓๐ คน!

แต่บ้านหลังแรกที่เรเข้าไปเยือนก็มีสมาชิกกว่า ๖๐ คนแล้ว บ้านนี้เป็นของคนแซ่เฮ้อ
 ซึ่งน่าจะแซ่เฮ้อ! จริง ๆ เพราะสมาชิกลูกเด็กเล็กแดงช่างมากมายเหลือเกิน ขณะที่บรรดาผู้หญิงกำลัง

สาละวนอยู่กับการตัดเย็บเสื้อผ้าใหม่สำหรับสวมใส่ในวันปีใหม่ ผู้ชายกำลังตีเครื่องเงินโป๊ก ๆ อยู่หลังบ้าน เด็ก ๆ ก็วิ่งเล่นบ้าง ตีกันร้องไห้กระจององบังงาดูแล้วนำเวียนหัว แต่พวกเขาก็อยู่กันอย่างนี้มานาน ตั้งแต่รุ่นปู่ย่านั่นแหละ

เจ้าของบ้านแซ่เฮ้อบอกว่า ที่เขารวมกันอยู่ในบ้านหลังเดียวกันมากมายขนาดนี้ ก็เพื่อช่วยกันดูแม่ซึ่งอายุกว่า ๑๑๐ ปีแล้ว ขณะที่เราเข้าไปเยือน คุณยายชรากำลังอาบน้ำ เสร็จแล้วก็จัดแจงมานั่งหน้าเตาหยิบนงมาบั้งอย่างคล่องแคล่ว ดูกระฉับกระฉ่องกว่าวัยมาก

แต่บ้านที่เป็นสุดยอดของหมู่บ้านนี้ อยู่ห่างออกไปจนเกือบติดถนนใหญ่ นั่นคือบ้านแซ่ว่างที่มีสมาชิกในบ้านถึงกว่า ๑๔๐ กว่าคน ได้ยินตัวเลขแล้วน่าตกใจครอบครัวอะไรจะใหญ่ปานนี้ อยู่ด้วยกันได้อย่างไรตั้ง ๑๔๐ กว่าคน!

แต่เขาก็ไม่ได้แออัดกันอยู่ในบ้านหลังเดียว บ้านแซ่ว่างมี ๓ หลัง ตั้งอยู่ติดกัน เห็นบ้านแล้วคิดถึงอาคารเรียน ซึ่งครั้งแรกที่เห็น เราก็ตกใจว่าเป็นอาคารเรียน ๒ ชั้น ไม่ได้คิดว่าเป็นบ้านเลยจริง ๆ

เวลาสายที่เราไปเยือนบ้านแซ่ว่างนี้ บ้านค่อนข้างว่างสมชื่อ เพราะผู้ใหญ่ออกไปทำไร่นาส่วนเด็ก ๆ ไปโรงเรียน แต่กระนั้นก็ยังเห็นคนอยู่ในบ้านกว่า ๒๐ คน ถ้าเป็นตอนเย็นล่ะก็ บ้านว่างหลังนี้ย่อมไม่ว่างเป็นแน่

พื้นที่หมู่บ้านแต่เดิมเป็นป่าหญ้าคารกทึบ มีเสือชุกชุม ผู้คนที่มาอยู่ก่อนคือชาวลัวะ จากนั้นชาวกระเหรี่ยงจึงเข้ามา ครั้นถึงประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๐ มังท้อพยพจากจีนผ่านทางท่าซี้เหล็กบ้าง ผ่านทางอำเภอเชียงดาวบ้าง ก็เข้ามาชาวลัวะและชาวกระเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ก่อนก็กระจัดกระจายไปที่อื่น

“ใหม่ ๆ ก็เสือเยอะ แถวนี้นะเต็มไปหมด เราเลยต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่เพื่อช่วยเหลือกัน จนโครงการหลวงเข้ามาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ มีการถางป่าหญ้าคา เสือก็เลยไปอยู่ในป่าลึกหมด” ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านซุกดี แซ่ว่าง เล่าให้ฟัง

“คนที่อพยพมาแรก ๆ มี ๕ แซ่ คือ แซ่ว่าง แซ่เฮ้อ แซ่จ้าว แซ่ท้าว และแซ่ย่าง เดียวนี้ก็ยังอยู่กันที่นั่นแหละ”

จะมีหมู่บ้านไหนอีกหรือเปล่าที่มีสมาชิกในครัวเรือนมากมายเท่าหมู่บ้านปางอู๋นี้ ช่างเป็นหมู่บ้านที่น่ามหัศจรรย์จริง ๆ

จากปางอู๋สู่ขุนเขาสูงเสียดฟ้า... ดอยอินทนนท์

ทางลาดยางแสนสบายหมดไปเมื่อแล่นผ่านปางอู๋มาแล้ว ๔๒ กิโลเมตร ทางช่วงนี้เต็มไปด้วยฝุ่น แม้กระทั่งต้นไม้ริมทางก็ยังกลายเป็นต้นไม้ฝุ่นเสียดทุกต้น จนเข้าเขตบ้านแม่จางแล้วนั่นแหละ รถจึงได้แล่นอยู่บนถนนลาดยางอีกครั้ง แต่เพียงไม่นานนักก็กลับสู่ถนนฝุ่นเช่นเดิม

เมื่อถึงอำเภอแม่แจ่ม เรามองเห็นยอดดอยอินทนนท์ตระหง่านอยู่ใกล้ ๆ จากตัวอำเภอ เลี้ยวรถซ้ายผ่านธนาคารกสิกรไทย ตรงไปยังวัดป่าแดด ซึ่งอยู่ปลายทางของถนนสถานี ภายใน โบสถ์ของวัดป่าแดดมีจิตรกรรมฝาผนังที่ซีดจางไปมากแล้ว ข้างโบสถ์คือศาลาการเปรียญเก่าที่มี รูปแบบสถาปัตยกรรมล้านนางงาม ที่สวยงามไม่แพ้กัน คือหอไตรที่ตั้งอยู่ข้างโบสถ์

ออกจากวัด เราย้อนกลับสู่เส้นทางเดิม ห่างออกไปเพียง ๔๐ เมตร คือพิพิธภัณฑสถานผ้า ของคุณเผ่าทอง ทองเจือ ซึ่งเป็นเรือนไทยหลังใหญ่ที่ซ่อนตัวอยู่ในร่มไม้หนาที่บ ทว่าวันนี้พิพิธ ภัณฑสถานแห่งนี้ปิดตัวไปแล้ว

กลุ่มทอผ้าป่าแดดคือจุดหมายต่อไปของเราเมื่อถึงสามแยก เราก็เลี้ยวขวาก่อนเลี้ยวซ้าย ตรงศาลาข้างทาง กลุ่มทอผ้าบ้านป่าแดดอยู่ด้านซ้ายมือ ภายในร้านมีผ้าทอมือสีธรรมชาติสวย ๆ มากมาย ทั้งที่เป็นผ้าถุง ผ้าปูที่นอน ผ้าพันคอ ไปจนถึงเสื้อผ้าแบบที่ตัดเย็บสำเร็จแล้ว ราคาไม่ แพงด้วย

คุณนุสรารออกมาต้อนรับอย่างดี พร้อมทั้งเชื้อเชิญให้ขึ้นไปดูบ้านเรือน ผ้าทอที่นั่นคล้าย กับผ้าทอของกลุ่มทอผ้าบ้านป่าแดด สิ่งที่น่าสนใจนอกเหนือไปจากผ้าทอมือ คือการจัดนำเที่ยว เชียงอนุรักษ์ภายในอำเภอแม่แจ่มเป็นการเที่ยวชมหมู่บ้านทอผ้าและพักในหมู่บ้านแบบ Homestay มีนักท่องเที่ยวหลายคนที่มาเที่ยวในลักษณะนี้แล้วชื่นชอบกันมาก

ฟ้าเริ่มมืด ตรงเส้นขอบฟ้ายังมีแสงสุดท้ายของดวงอาทิตย์ทาบทาเป็นสีแดงเพลิง ดูเหงา และน่ากลัวพร้อม ๆ กัน เรากำลังไต่ขึ้นสู่ระดับสูงอีกครั้ง และครั้งนี้คือการขึ้นสู่จุดที่สูงที่สุดของ ประเทศไทย คือดอยอินทนนท์

ไม่ว่าจะมาที่นี่กี่ครั้ง ๆ อากาศบนดอยก็หนาวเย็นจนถึงหนาวเหน็บในยามดึกต่อไปถึงรุ่ง เช้า บ้านพักของกองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ มีคนพักอยู่เกือบทุกหลัง แล้วยังพื้นที่กางเต็นท์ที่ มีกลุ่มหนุ่มสาวจับจองเป็นที่พักชั่วคราวของตนอีก ฤดูกาลนี้ดอยอินทนนท์เต็มไปด้วยคนเดินทาง บางคนเที่ยวแบบน่ารัก ขับรถคันเล็ก ๆ บรรทุกจักรยานเสือภูเขาบนหลังคา เพื่อมาปั่นบนเส้น ทางสายภูเขาสายนี้ แต่บางกลุ่มบางคนก็มาส่งเสียงเอ็ดตะโรจนคนบ้านข้าง ๆ นอนแทบไม่หลับ

ยามเช้าตรู่บนดอยอินทนนท์อากาศหนาวเหน็บและลมแรง โดยเฉพาะบนยอดดอย อุณหภูมิลดไปถึง ๒ องศาเซลเซียส แต่คนดูนกก็ยอมฝ่าความหนาวเดินหน้าซีดปากสั่นลงไป ใน อ่างกาเพื่อเฝ้าดูสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ที่พวกเขารัก

แล้วเราก็เดินทางครบวงรอบเชียงใหม่ – แม่ฮ่องสอน – เชียงใหม่ เมื่อรถแล่นลงจากยอด ดอยอินทนนท์ ผ่านอำเภอสันป่าตอง และอำเภอหางดง กลับสู่ตัวเมืองเชียงใหม่ ซึ่งวันนี้การ จราจรหนาแน่นและตีกรามฝุ่นโคลนขึ้นมากมาย เชียงใหม่กำลังจะกลายเป็นกรุงเทพฯ ทว่าขุนเขาที่ รายรอบเตือนให้เราเห็นว่า แท้จริงแล้วที่นี่คือดินแดนแห่งขุนเขา แม้มันจะถูกปั้นแต่งให้เป็นเมือง

คอนกรีตขึ้นทุกวัน แต่อย่างไรถนนสายภูเขาจะไม่เปลี่ยนไป มันเคยกววนคดโค้งสูงชันอย่างไรก็จะเป็นอย่างนั้น... อย่างน้อยก็ตราบชั่วอายุของเรา

เรื่องราวร่ายทางของถนนสายภูเขาที่เรา “ตาม” ทางมา ล้วนมีสิ่งแปลกใหม่ให้ได้เรียนรู้ บ่อยครั้งเราเดิน “ตาม” รอยของนักเดินทางรุ่นก่อน แต่ทุกครั้งเรารู้ดีว่า มันไม่ใช่แค่การ “ตาม” เพราะตามทางที่มาเราได้เรียนรู้เรื่องราวและมองเห็นแง่มุมที่แตกต่างจากนักเดินทางคนก่อนเสมอ

อนุสาร อ.ส.ท. ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๗ , (กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑) : ๖๑-๖๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุดหมายที่แตกต่างบนเส้นทางของสองล้อสู่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง

หลังกลับจากการขี่จักรยานเสือภูเขาในคราวที่ไปเมืองกาญจน์ครั้งนั้นฉันก็หลงใหลได้ปลื้มกับจักรยานเป็นอย่างมาก ดันรณจนได้มีเสือภูเขาไว้ในบ้านกับเขาคันหนึ่ง มีหลายคนลงความเห็นว่ามันเหมาะสำหรับขี่ไปซื้อกับข้าวมากกว่า สีม่วงสดใสของมันดูสะอาดสะอ้านเกินกว่าที่จะใช้อย่างสมบุกสมบัน ด้วยสนนราคาที่ไม่ได้เหยียบหมื่นแบบของมืออาชีพ แต่มันก็รับใช้ได้อย่างซื่อสัตย์เสมอมา มันกลายเป็นส่วนหนึ่งของบ้านและฉันก็รักมัน ก่อนออกไปทำงาน เมื่อเวลาเลือนประตูปิดภาพสุดท้ายที่เห็นก็คือโครงเหล็กโปร่ง ๆ สีม่วง ๆ จอดเด่นอยู่ตรงตีนบันได บ้านดูสดใสขึ้นเยอะทีเดียว

จะว่าเป็นความผูกพันก็ใช่เพราะจักรยานคันนี้เป็นแรงจูงใจให้ฉันอยากออกไปอยู่กลางแจ้ง ใต้ท้องฟ้าสดใสกระจ่างและโลกกว้างที่เต็มไปด้วยเรื่องราวอันน่าตื่นตา แม้ว่าจะต้องออกแรงปั่นกันมากหน่อย เพราะความที่ไซ้ของมันมักจะหลุดอยู่เรื่อยเวลาเปลี่ยนเกียร์ฉันเลยตัดปัญหา ไม่ยอมเปลี่ยนเกียร์เสียเลย

แต่บ่อยครั้งที่เราพากันไปไกล ๆ ซึ่งมันทำให้ฉันพบว่า ปลายทางที่ไปถึงด้วยสองล้อและแรงแห่งสองขาของเรานั้น แตกต่างจากการเดินทางด้วยพาหนะใด ๆ ทั้งปวง น้ำตกกรุงชิง

ดวงอาทิตย์ทอแสงสีเหลืองจับยอดไม้ที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ที่ชล.๔ จังหวัดนครศรีธรรมราช เช้าวันนี้เจียบเจียบ มีเพียงพวกเราที่ขี่เสือภูเขาเวียนไปมาอยู่บริเวณหน่วยฯ ซึ่งใช้เป็นจุดเริ่มต้นการเดินทางท่องเที่ยว น้ำตกพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวงด้วยจักรยานเสือภูเขา อันได้แก่ น้ำตกกรุงชิง น้ำตกยอดเหลือง น้ำตกอ้ายเขียว น้ำตกหรมโลก รวมทั้งหมู่บ้านคีรีวง น้ำตกกะโรม ไปจนถึงน้ำตกท่าแพ

เส้นทางศึกษาธรรมชาติระยะทางรวม ๓.๕กิโลเมตรจากหน่วยฯ ไปจนถึงหอนานวังเรือบิน ชั้นที่เจ็ดของน้ำตกกรุงชิง คือเส้นทางที่พวกเขาจะต้องพาตัวเองกับเพื่อนสองล้อไปให้ถึงก่อนที่จะเดินเท้าขึ้นไปเรื่อย ๆ จนถึงชั้นที่หนึ่งที่ชื่อหอนานมัดแพ และแน่นอน เพื่อชมหอนานผ่านแดนห้าอันเลื่องชื่อในชั้นที่สอง

หลังจากปรับอานให้ได้ระดับพอดีกับช่วงขา สวมหมวกกันน็อกและถุงมือซึ่งจำเป็นยิ่งแล้ว ฉันก็ออกตัวอย่างเชื่องช้าแต่มั่นคงตามคนอื่น ๆ ไปเป็นแถวเรียงหนึ่ง ไม่ต่างจากน้องเล็กที่ตามท้ายพวกพี่ ๆ ไปอย่างฉลาด ๆ ชาเลนเจอร์สีน้ำเงินใหม่เอี่ยมรุ่น เชียร์รา เอแอล ไซส์ ๑๔ คันนี้แทรกปะปนมากับคันอื่น ๆ บนหลังรถกระบะของบริษัทแคมป์ปิ้ง ไบค์ จากกรุงเทพมหานครมาถึงนครศรีธรรมราช

ทางคอนกรีตสายเล็กทอดยาวหายเข้าไปในดงทึบ กลิ่นใบไม้และดินที่เปียกฝนเมื่อคืนระเหยขึ้นมาหอมขึ้นอย่างประหลาด แต่เพียงไม่นานเท่าไรทางเส้นเล็ก ๆ นี้ก็เริ่มไม่ปราณีเรา มันลาดขึ้นอย่างช้า ๆ และคดเคี้ยว

“เตรียมเปลี่ยนเกียร์ได้แล้ว ทางชันมากนะ” คุณกุล ปัญญาวงศ์ ลีตเตอร์จากแคมป์ไบค์ ร้องเตือน

ฉันเปลี่ยนเกียร์ข้างซ้ายให้โซ่ขับลงมาอยู่จานหน้าอันเล็กสุด และเกียร์ข้างขวาซึ่งบังคับเฟืองท้ายให้โซ่ปั่นขึ้นมาอยู่เฟืองอันใหญ่สุด แม้ว่าเกียร์จะถูกปรับเบาสุดจนเป็น ๑-๑ แล้วก็ตามกำลังขาที่สู้ความชันนี้ไม่ไหว ทางคอนกรีตหยาบ ๆ ที่ฉาบด้วยน้ำฝนและตะไคร่ในบางช่วงนี้ทำให้ล้อฟรี ลื่นไถลเอาดี ๆ หลายคนยอมกระโดดลงจากอาน จูงกันมา กระทั่งถึงบริเวณที่เรียกกันว่าบันไดสามชั้น หรือประตูชัย ซึ่งในอดีตผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ได้ใช้ซุ่มโจมตีฝ่ายทหารที่จะเข้ากวาดล้างเมื่อครั้งที่กรุงชิงเคยเป็นพื้นที่สีแดงด้วยท่าเลได้เปรียบเพราะเป็นทางชันดิกเกือบ ๙๐ องศา และยังโค้งหักศอกถึง ๓ โค้ง

พวกเรามองขึ้นไปยังบันไดสามชั้นอย่างยอมแพ้ ทุกคนสมัครใจที่จะแบกจักรยานขึ้นบ่าแล้วเดินลัดขึ้นไปข้าง ๆ ดีกว่าที่จะเหยียบไปบนทางสูงชันอย่างไม่มั่นคง แม้แต่ลีตเตอร์ซึ่งเดินทางด้วยจักรยานมาแล้วนับหมื่น ๆ กิโลเมตรก็ไม่ขอลีเซียง เราจึงทั้งแบกและเข็นเสื่อภูเขา น้ำหนัก ๑๐ กิโลฯ ต้น ๆ ผ่านบันไดสามชั้นมาได้ ทางยังคงมีชันแต่ก็มีลงพอให้ได้หายใจบ้าง เหนือสุดขึ้นมาเต็มตัวแม้ว่าแสงแดดจะส่องลงมาไม่ถึง และมีไอเย็นจากป่าดิบแผ่ปกคลุมก็ตาม

ทุกอย่างดำเนินไปเสียบ ๆ สองล้อยังคงวิ่งดีคู่กันไปเรื่อย แต่เราก็ต่างเหมือนกำลังอยู่ในโลกของตัวเอง สัมผัสและตีמד้ากับทุกอย่างรอบข้าง โดยมีทางเขนดงควรวญเพลงหวานใส เกิดปะการังสีขาวอวดลำต้นผอม ๆ ของมันอยู่บนขอนไม้ เมื่อต้องขึ้นทางชัน เรารู้ว่าบนนั้นย่อมจะมีทางลง

ทางคอนกรีตบัดนี้ถูกแทนที่ด้วยดินแดงอัดแน่น ระหว่างทางสายนี้จะนำเราไปสู่อดีตแห่งการดำรงอยู่ของ ผกค. ไม่ว่าจะเป็นแยกซ้ายข้างหน้าที่นำไปถึงถ้าประตูชัยที่หลบภัยจากการโจมตีทางอากาศ ถัดมามีแยกไปสนามบาสเกตบอล หลุมเพลาะสำหรับซุ่มโจมตี ขวามือมีทางแยกไปถ้าเกลือที่ใช้เก็บเสบียงอาหาร สำหรับฉันแล้ว ร่องรอยแห่งความทรงจำเหล่านี้ล้วนเป็นอดีตที่ยากจะเข้าถึง

สุดท้ายที่เสื่อภูเขาจะไปต่อได้ เราจอดมันพังกันไว้ที่ศาลาตรงชั้นที่เจ็ดก่อนจะเดินทำวต่อไปยังชั้นที่หนึ่ง แม้ว่าสองขาตอนนี้จะอ่อนล้า แต่เรายังมีอีกใจหนึ่งที่รำร้องอยากจะไปให้ถึง

ประมาณครึ่งซังโมงหลังจากเดินอยู่ในป่า เรามาทะลุออกชั้นที่สี่คือหอนานจน น้ำตกลงมาเป็นทางเล็ก ๆ แต่ไหลรีล่งสู่อ่างเบื้องหน้าอย่างแรง ท่ามกลางผาหินที่ล้อมรอบ จากชั้นนี้เราไต่เลาะไปข้าง ๆ น้ำตก บนก้อนหินขึ้น ๆ มีใบรูปหัวใจเขียวของต้นปีโกเนียขึ้นอย่างน่าเอ็นดูอยู่เป็น

ระยะ มอสเขียวหม่นคลุมความกระด้างของก้อนหินอย่างนุ่มนวล ไม่ไกลนักเรามาถึงชั้นที่สาม คือหอนานปลิวสายน้ำที่แผ่กว้างปลิวเป็นละอองมาถูกเนื้อต้องตัวบอกถึงที่มาของชื่อนี้ได้เป็นอย่างดี

หอนานฝนแสนห่าส่งเสียงดังก้องกลบทุกเสียงในป่า หน้าผาสูงมีน้ำไหลมาเป็นสองฟาก แม่น้ำจะน้อยยกกว่าทุกปี แต่ดูเหมือนว่าทุกคนกำลังจ้องดูสายน้ำเบื้องหน้าอย่างไม่วางตา

จากหน้าผาน้ำไหลลงมาสู่แอ่งแล้วบีบลงมาผ่านช่องหินลงไปเป็นชั้นที่หนึ่งชื่อหอนานมัดแพ ลักษณะเป็นแอ่งกว้าง นิ่งและใสจนทึบแคมป์ บัค อดไม่ได้ที่จะกระโดดลงไปเป็นส่วนหนึ่งของแอ่งน้ำนั้น เรากำลังอยู่ในโอบล้อมของเรือนไม้สีเขียวแน่นขนัดเบียดบน เมฆนุ่มนวลคลุมละมุน ละไมลอยลิ่ว ๆ ผ่านหุบน้ำตกไปอย่างรวดเร็ว ใบหน้าของเราไม่เหลือร่องรอยของความอ่อนล้าอีกต่อไป

พักใหญ่ ๆ ที่ใช้เวลาอยู่กับหอนานฝนแสนห่า แล้วจึงพากันเดินกลับลงมาถึงหอนานวังเรือบินซึ่งเราจอดเสื่อภูเขาไว้ น้ำตกถูกทิ้งอยู่เบื้องหลัง เสียงน้ำล้นหาย มีแต่เสียงลมพัดยอดไม้ดังเหมือนคลื่นทะเล ชะนีส่งเสียงร้องอยู่ไกล ๆ ศาลา กระแตตัวเล็กทำทางกระดก ๆ ร้องเสียงแหลมอยู่บนต้นโปป่า

เสื่อภูเขายังคงเรียงกันอยู่อย่างสงบนิ่ง ฉันสวมหมวกกันน็อกและถุงมือพร้อมซีกกลับไปยังหน่วยฯ อีก ๓.๕ กิโลเมตร ซากลับนี้ค่อนข้างสบายเพราะเป็นทางลงเขาเสียส่วนใหญ่ ฉันเปลี่ยนเกียร์ให้เป็น ๓-๖ ตามที่คุณกุลบอก ให้โซเกาะอยู่ที่จวนใหญ่สุด จวนจะได้ไม่เปลือย ถ้าพลาดล้ม ซากก็จะไม่ถูกจวนเจาะเป็นรูเหมือนที่ลีดเดอร์ของเราเคยโดนมาแล้ว

ฉันปล่อยรถลงเนินแล้วเนินเล่า เบรกปล่อยสลับกันทั้งเบรกหน้าและเบรกหลัง วีเบรกยังคงทำหน้าที่ของมันได้ดี คุณกุลยังคงเตือนให้ทรงตัวถ่ายน้ำหนักไปข้างหลังเขาขีดอานไว้ ถึงบันไดสามขั้นอีกครั้ง และคราวนี้มันกลายเป็นทางลงชัน เมื่อไม่สามารถทำตัวตั้งจากกับมันได้ เราจึงต้องแบกเพื่อนสองล้อลัดลงข้างทางเหมือนเดิม จากนั้นก็แทบไม่ต้องออกแรงปั่นกันอีก เพียงแต่บังคับให้รถไหลลงไปตามทางเรื่อย ๆ จนมาถึงหน่วยฯ พร้อมกับความรู้สึกสุดพิเศษ น้ำตกยอดเหลืออง

ด้วยความเร็ว ๑๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ฉันยังคงทำให้รถกระเียบไปข้างหน้าอย่างเชื่องช้า นั่นเพราะเราต้องชี่ต้านกับแรงลมมหาศาลซึ่งพัดสวนมาปะทะอย่างไม่ลดราวาคอก เหมือนกับเป็นการทดสอบว่าเจ้าเสื่อภูเขาคันนี้ออกแบบให้ลู่ลมเพียงใด แต่เมื่อมาคิดอีกที ร่างกายกับจิตใจของเราเองต่างหากที่กำลังถูกทดสอบ

จากทางหลวงหมายเลข ๔๐๑๖ แยกขวาเข้ามาสู่ทางหลวงหมายเลข ๔๑๘๙ เหลือระยะทางอีก ๘ กิโลเมตร จะถึงหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ที่ ขล. ๙ สองข้างทางส่วนใหญ่เป็นสวนยางพารา เห็นทิวเขาซับซ้อนอยู่ไกล ๆ

ทางลาดยางเรียบกับจำนวนรถที่น้อยคันจนแทบนับไม่ได้ ทำให้เราวางใจ ลมยังคงแรงผ่านหน้าไปหือ ๆ บันทอนกำลังของเราไปเรื่อย ๆ รวมกับการที่ขึ้นเขาที่ยาวไกล ฉันจำความเหนื่อยในครั้งนั้นได้ดีทีเดียว เนินสูง ๆ มองจากข้างล่างก็ทำให้ท้อเสียแล้ว ฉันกัดฟันรีดเอากำลังขาทั้งหมดถีบบันไดที่ดูเหมือนจะฝืดขึ้นทุกที ๆ ผ่านเนินแล้วเนินเล่า ไม่ไหวจริง ๆ แล้ว ก็ต้องยอมลงจากรถมาหอบตัวโยน เปลี่ยนเป็นเดินรั้งท้ายอยู่ข้างหลัง

หมดทางลาดยางเข้าเส้นทางดินลูกรัง ฉันกระโดดขึ้นอรถปั่นต่อไปถึงแม้ว่าจะต้องคอยหลบร่องน้ำใหญ่ ยิ่งอีกหินก้อนเล็ก ๆ ที่ร้ายนัก มันพร้อมจะทำให้ล้อไถลลื่นได้อย่างง่ายดาย ฉันไต่เตี้ยขึ้นไปอย่างระมัดระวัง เกียร์ถูกเปลี่ยนจาก ๒-๓ มาอยู่ที่ ๑-๑ บางครั้งล้อหลังก็ทำท่าฟรีเมื่อบิดไปบนหินก้อนเล็ก ๆ เชือกสุดท้ายฉันเห็นภาพคลองหยอดเหลืองไหลคดเคี้ยวผ่านก้อนหินใหญ่หน่อย แดดยามบ่ายแก่ ๆ สองกระตบสายน้ำระยิบระยับ บนเนินขวามือคือที่ทำการหน่วยฯ หยอดเหลือง ในที่สุดฉันก็ขึ้นมาอยู่บนนี้ด้วยความรู้สึกภาคภูมิใจ

ค่าคืนบนที่ทำการหน่วยผ่านไป พร้อม ๆ กับอาการปวดร้าวตามแขนและขา แต่พอรุ่งเช้าหลังจากเติมน้ำใส่ขวด เช็คลมยาง เบรก และสวทหมวกกันน็อกกับถุงมือแล้ว ฉันก็ลืมอาการเหล่านั้นไปเสียหมด ในวันนี้ เราจะขี่เสือภูเขาไปตามทางเท่าที่สามารถจะไปได้เพื่อชมน้ำตกหยอดเหลืองกัน

ทางที่ถูกน้ำเซาะและถูกหญ้าบีบจนเล็กแคบนี้ดูจะไม่ค่อยมีใครผ่านนัก ด้วยว่าการเข้าถึงตัวน้ำตกแต่ละชั้นค่อนข้างลำบาก ประกอบกับยังไม่ได้ส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างจริงจัง น้ำตกหยอดเหลืองจึงเหมาะสำหรับการเข้าไปศึกษาธรรมชาติมากกว่า

ฉันสูดอากาศสดชื่นเข้าไปกักตุนราวกับว่ามันเป็นสิ่งล้ำค่า หยอดหญ้าโบกสะบัดอยู่ในสายลม กลิ่นของมันหอมสะอาดเบื่งล่าง เรายังคงมีคลองหยอดเหลืองอยู่ด้านซ้าย สายน้ำไหลปรี่ผ่านหินก้อนแล้วก้อนเล่า ผ่านความคดเคี้ยวของทางน้ำ ทางเส้นนี้ดูมีชีวิตชีวาแม้ไม่ได้ร่วมครื้นเหมือนกรุงชิง แต่ก็ได้บรรยากาศของสายลมแสงแดดมาชดเชยกัน

อาจเป็นไปได้ว่าคำว่าหยอดเหลืองนี้มีที่มาจากความเหลืองของดอกต้นเถาไฟ หรือ โยทกาเพลิง ที่มักขึ้นคลุมยอดไม้บนภูเขา มองเห็นเป็นหย่อมสีเหลือง ๆ โดยเฉพาะในหน้าแล้ง ระยะทาง ๒ กิโลเมตรของจักรยานนี้จะยิ่งดูสดใส เพราะต้นเถาไฟ หรืออีกชื่อที่พิทักษ์ป่าเรียกกันคือ ชงโคป่า จะออกดอกเหลืองพราวไปทั้งเขาเลยทีเดียว

เส้นทางนั้นมาสิ้นสุดลงได้ร่มไม้ มีทางเดินเล็ก ๆ ให้เดินเท้าลงไปยังที่ราบเบื้องล่าง แล้วตัดข้ามลำธารใส ๆ ขึ้นไปบนเส้นทางที่เดิมเคยเป็นถนนที่เชื่อมต่อระหว่างหยอดเหลือง กรุงชิง และอำเภอพิปูน ซึ่งสร้างตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๓ แต่ก็มาพังและถูกตัดขาดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ ผู้คนจึงต้องหันมาใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๐๑๖ แทน สภาพปัจจุบันของถนนที่เรา กำลังเดินกันอยู่นี้จึงรกเรือไปด้วยหญ้า และกำลังจะถูกปากสุนัขกินไปที่ละน้อย

เดินกันจนพอได้เหงื่อก็พบทางแยกขวาเล็ก ๆ เราถึงน้ำตกชั้นที่หนึ่ง หนานตันเตย เป็นเพียงชั้นเล็ก ๆ ที่มีแอ่งน้ำน้ำลงไปแช่ นิ่งพักอยู่ได้ไม่นาน เราต้องไปชั้นที่สองกันต่อแล้ว หมด ทางลาดยางที่หลุดร่อนเพราะถูกกาลเวลากัดเซาะนี้ เราก็แยกขึ้นไปบนเขาที่รอบข้างเต็มไปด้วย เฟิร์นมหาสดำ ส่วนที่คอยพันแข่งพันขาของเราคือหญ้ารังไก่ ใบเมื่อถูกแสงแดดเห็นเป็นสีเหลือง ฟ้ามเขียวดูแปลกตา ส่วนลูกขี้สี้เขียวเล็ก ๆ ที่คล้ายลูกมะเดื่อนี้ คือที่เรากินเป็นเครื่องเคียงกับ ขนมจีนเมื่อตอนอยู่ในตัวเมืองนั่นเอง

เป็นเวลานานกว่าจะถึงชั้นที่สองคือหนานกระโดด ซึ่งต้องกระโดดข้ามไปตามก้อนหิน ชั้นที่สาม หนานหญ้าคา ที่ต้องไต่เลาะไปข้าง ๆ ธารน้ำ และต้องลงลุยน้ำในบางช่วง ถึงตอนนี้ร่องเท้าเดินป่าเปียกน้ำก็ทำให้ฉันดูแก่งก้างไปถนัดใจเมื่อต้องเหยียบไปบนก้อนหินและคอยแต่จะลื่นล้ม จนมาถึง หนานปลิวชั้นสูงสุด ชั้นนี้มีดงมหาสดำขึ้นเป็นกระจุกเขียว ๆ ทางด้านซ้ายมีต้นเถาไฟออกดอกสีเหลืองสะสวยให้ได้มองเพลิน ๆ รวมกับน้ำตกที่สูงแต่ไม่ชันนักไหลทอดลงมาเป็นชั้น และสิ่งที่ทำให้น้ำตกยอดเหลืองในชั้นนี้แปลกกว่าชั้นอื่น และที่อื่นก็คือต้นบอนที่ขึ้นกระจัดกระจาย ตรงนั้นหย่อมตรงนี้หย่อม

เราเดินกลับมาทางเดิมและยอมรับว่าเหนื่อยอ่อนอยู่เหมือนกัน กว่าจะได้ขึ้นบนอาณของ เสือภูเขาอีกครั้ง

น้ำตกอ้ายเขียว

อย่างเช้าวันที่สามของการเดินทางฉันรู้สึกว่ เรากลายเป็นเพื่อนสนิทกันเสียแล้ว ฉันจับ จังหวะการเบรกได้ เปลี่ยนเกียร์ได้คล่องขึ้น ทางเข้าน้ำตกอ้ายเขียวเป็นเส้นทางที่ฉันโปรดปราน เพราะสองข้างถนนที่ตัดผ่านหมู่บ้านในเขียวแห่งนี้จะเต็มไปด้วยต้นเงาะ ทุเรียน มังคุด สะตอ ที่กำลังออกดอกผลอย่างดกดีน น่าชื่นใจแทนผู้ที่เป็นเจ้าของเสียจริง ๆ

ช่วงเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคมนี้เป็นหน้าผลไม้ของเมืองนคร บางบ้านนอกจาก ส่งขายตลาดในอำเภอแล้วยังตั้งโต๊ะขายกันหน้าบ้านอีกด้วย

นอกจากสวนผลไม้ที่อยู่เคียงข้างไปตลอดทาง เราก็ยังมีเขาอ้ายเขียวสูงตระหง่านอยู่ เบื้องหน้า ในวันที่ฟ้าขมุกขมัวเมฆขาว ๆ เกี่ยวกระหวัดเรื่อยอยู่กับยอดเขาไม่ยอมห่าง ภาพสวยงาม ที่มีภูเขา เมฆ และท้องฟ้า ได้อยู่กับตัวเอง บนพาหนะที่เสียบกริบ

ผ่านมาเกือบ ๓ กิโลเมตร ทางลาดยางยังคงนำเรามุ่งไปสู่เขาอ้ายเขียว ส่วนใหญ่แล้วมัน สูงชันขึ้น ในที่สุดถ้าพันเนินสูงยาวข้างหน้าที่ไม่มียี่ที่ท่าว่าจะสิ้นสุดนี้ไปได้ เราก็จะถึงลานจอดรถ ของน้ำตกอ้ายเขียว เป็นน้ำตกในรอบสามวัน ที่มีลานจอดรถกว้างขวาง และสามารถนำรถขึ้นถึงตัว น้ำตกได้เลย

กว่าจะถึงลานจอดรถ เนินสุดท้ายนั้นเล่นงานฉันเสียหนัก แต่เราก็ได้รับการต้อนรับ ด้วยเงาะสด ๆ ทุเรียนพื้นบ้านรสจัดจ้าน และสะดอดานผักใหญ่สำหรับทำกับข้าวมือเย็น จะว่าไปแล้ว สะดอเป็นอาหารหลักของเราเลยก็เดียว

เหลือเวลาอีกหลายชั่วโมงกว่าจะค้าขนของลงจากรถแล้ว เราจับเสื้อภูเขาขึ้นมาอีกครั้ง หันหลังให้กับน้ำตก ปล่องยอดไหลลิวลงเนินที่สูงยาว เสียงลีดเดอร์คอยเตือนว่าอย่าปล่อยให้อานเปลือย ฉันทดเบรกสลับกั้นไปมา เปลี่ยนเกียร์เป็น ๓-๖ แล้วก็ไม่ต้องออกแรงปั่นมาก จนถึงทางแยกเล็ก ๆ ชำมือตรงหัวโค้งถนน เราเลี้ยวขวาไปตามถนนั้นที่โอบข้างด้วยสวนผลไม้ ฉันทเปลี่ยนเกียร์กลับมาที่ ๒-๔ ผ่านฝ่ายที่ต้องลุยข้ามน้ำใสที่เห็นกรวดทรายเรียงเท็ดอยู่ใต้ท้องน้ำ ชำมือมีภาพภูเขา และท้องน้ำที่สวยงาม แดดอ่อน นาน ๆ จะโผล่พื้นเมฆก้อนใหญ่ออกมาส่องกระทบน้ำ เป็นประกายเสียทีหนึ่ง

จากฝ่ายเราไต่ไปตามทางแล้วเลี้ยวซ้ายขึ้นถนนลาดยาง โดยที่ยังไม่รู้ว่าจะถนนเรียบ ๆ เส้นนี้จะนำเราไปถึงไหน แต่ก็ขึ้นไปเรื่อย ๆ เพราะความที่ผ่านบ้านไม้หลังคาปั้นหย่าในสวน พลุต้นสูง ลางสาด ทุเรียน เงาะ มังคุด สะดอ อากาศกำลังดีจนไม่อยากจะถอยกลับ แต่ในที่สุดถนนก็หมดลงแค่นั้น ที่บ้านไม้หลังสุดท้าย หันหลังที่กลับไปทางเดิม ข้ามฝ่าย จนถึงหัวโค้งที่จะขึ้นถนนที่แยกมา แต่แทนที่จะเลี้ยวขวาไปที่น้ำตก เราเลี้ยวซ้ายว่าจะแวะไปซื้อของสดสำหรับแคมป์ปิ้งน้ำตกสักหน่อย ถัดจากโรงเรียนบ้านในเขียว ๑ ชำมือมีร้านขายแกง และของสดที่นำอุดหนุน

ก่อนที่ทุกอย่างจะมีดี กับข้าวก็เสร็จกลิ่นแกงส้มใส่สะดอหอมฉุย ข้าวในหม้อสนามยังคงกรุ่นด้วยกลิ่นสุดคลาสสิก เต็นท์โดมถูกกางริมธารน้ำที่ไหลรินลงมาจากชั้นน้ำตกข้างบน บริเวณนี้ไม่มีไฟฟ้าใช้ แต่นั่นไม่ใช่เรื่องสลักสำคัญ นั่งล้อมวงกินข้าวพร้อมหน้าพร้อมตาได้แสงเทียนได้แสงดาว คือบรรยากาศสุดพิเศษ

ฉันล้มตัวลงนอนบนพื้นทราย เขี่ยยัดตัวให้แผ่หลังได้ผ่อนคลายจากการคู้ตัวอยู่บนเสื้อภูเขาทั้งวัน ผืนทรายริมน้ำตกนุ่มอยู่ใต้แผ่นหลัง มองลวดต้นมะปริงขึ้นไปบนท้องฟ้าที่มีกระแสดลมพัดผ่าน ดาวเคลื่อนท้องฟ้า ฉันหลับตาลง นึกถึงภาพใครคนหนึ่ง บนสวรรค์คงหอบมันมาเต็มสองแขน แล้วสะดุดล้มลง จนดาวเหล่านั้นกระจายลงบนผ้ากำมะหยี่สีดำสนิท

ฉันลืมตาอีกครั้งสายน้ำยังคงรินไหลอยู่ตรงหัวนอน มีคนหรีตะเกียงลง ฉันคลานเข้าเต็นท์ มุดตัวลงไปใต้ออนอนอุ่นหลับตาจนถึงเช้า

นกพญาไฟสีแดงตัวผู้นำตัวเมียสี่เหลือง ๓-๔ ตัว โผล่จากพุ่มไม้สูงบินร้องวิ๊ด ๆ จากยอดหนึ่งไปอีกยอดหนึ่ง เช้าวันนี้หัวหน้าหน่วยฯ จะนำเราขึ้นน้ำตกจนถึงชั้นเก้า จริง ๆ แล้วอ้ายเขียวแห่งนี้ หัวหน้าฯ บอกว่ามีเป็นร้อยชั้น ซึ่งเขาเคยใช้เวลา ๕ วันขึ้นไปสำรวจจนถึงหนานสอยดาว ชั้นที่อยู่สูงเทียมดาวที่น้อยคนนักจะได้สัมผัส เพราะส่วนใหญ่จะเล่นน้ำอยู่ชั้นที่สองและสามเท่านั้น

จากลานจอดรถมีทางเดินและขึ้นไปสู่ชั้นต่าง ๆ ของน้ำตก เข้าวันหยุดยังคงเจียบเจียบ ล่วงเข้าช่วงบ่ายนั้นแหละนักท่องเที่ยวจึงจะทยอยกันมา ต้นสะตอป่าสูงโตขึ้นมาจากยอดต้นเพกา เลยชั้นสามหนานไม้ไผ่ไป เราข้ามตัดขึ้นอีกฟากของน้ำตก น้ำใส ๆ เป็นแอ่งสำหรับเล่นน้ำอย่างดี ปลาสะ ปลาเลียหิน โบกครีบเร็วและถี่พุงตัวลอยอยู่ใต้ท้องน้ำ ลักพักก็โบกหางเอี้ยวตัวหลบเข้าซอกหิน เราเลาะขึ้นมาตามทางชันที่คลุมด้วยใบไม้ลื่น ๆ จนถึงหนานผาแฝด ด้านหลังของเราเป็นป่า แต่สุดขอบฟ้าทางด้านทิศตะวันออกนั้นคือทะเล

การเดินทางน้ำตกอ้ายเขียวไม่เหนื่อยเหมือนที่คิด อาจเป็นเพราะชั้นที่อยู่ไม่ห่างจากกันมากนัก และความที่หัวหน้าฯ คอยชี้ให้ดูพรรณไม้โน่นนี่อยู่เรื่อย ที่นี้ลูกไข่เขียวจะตกอยู่ตามพื้นจนเห็นชินตา เม็ดสีเขียวรี ๆ เหมือนไข่ถูกหุ้มห่ออยู่ใต้ปีกสีน้ำตาลยาว ๕ ปีก เวลาโดนลมจะหมุนตัวลอยคว้างลงมาจากต้นเหมือนเฮลิคอปเตอร์

หนานบุปผาสวรรค์คือชื่อชั้นที่เจ็ดที่มีหน้าผาตัดตรงเหมือนมีคนเอามัดมาตัดลูกไข่เขียว ยังคงเกลื่อนอยู่ตามพื้นหิน น้ำตกแห่งนี้น่าจะชื่อไข่เขียวมากกว่า เรื่องนี้ไม่ได้รับการยืนยันจากหัวหน้าฯ เขาบอกแต่เพียงว่าอ้ายเขียวยังสงสัยอยู่ ๒ อย่าง บ้างก็ว่าเป็นชื่อคนที่มาบุกเบิกแถบนี้ บ้างก็ว่าเป็นชื่อทุเรียนพันธุ์พื้นบ้านพันธุ์หนึ่ง

ฉันเดินผ่านกอเฟิร์นหลังเงินเป็นก้อนหินขึ้นไปจนถึงหนานหัวช้างชั้นที่เก้า ซึ่งเป็นชั้นที่สูงที่สุดสำหรับเรา แต่สำหรับน้ำตกแห่งนี้ ยังเหลืออีก ๙๑ ชั้น ที่ซ่อนอยู่อย่างลึกลับเบื้องบน ปาดหลังเขียวเกาะนิ่งอยู่ก้อนหินปริมน้ำ ฉันชี้ชวนให้หัวหน้าฯ เขาไม่ได้มองเพียงรูปร่างและสีสันที่แปลกตาของมันเหมือนที่ฉันเห็น แต่กลับบอกว่านี่แหละยาแก้มะเร็ง เอามาอย่างไรให้เกรียมแล้วบดรักษามะเร็งในระยะเริ่มแรก

แวบหนึ่งฉันรู้สึกเหมือนกับว่า เรามีสายตาที่แตกต่างกัน ระหว่างคนเมืองกับคนท้องถิ่น เรามักจะติดกับความสวยงามภายนอก โดยที่ไม่รู้หรือไม่สนใจด้วยซ้ำว่าแก่นแท้ของมันนั้นคืออะไร

เราทำเวลาได้ดีในการเดินทางลงน้ำตก คุณกุลเตรียมเสื่อภูเขาไว้ให้เรียบร้อยแล้วเช็ดลมยางเบรก ฉีดน้ำมันหล่อลื่นที่โซ่ เติมน้ำในกระติกของแต่ละคน หมวก ถุงมือ บนรถกระบะของเธอเหยียบไปด้วยสิ่งของต่าง ๆ นานา ไม่ว่าจะเป็นชุดกู้ภัยจากรยาน กล่องขนาดใหญ่สำหรับเก็บเสบียงถึงเก็บความเย็น อุปกรณ์แคมป์ ยา และที่ขาดไม่ได้สำหรับนำผลไม้ของเมืองนครคือเงาะ ทุเรียน มังคุด และทุเรียนกวน

ฉันปั่นมาเรื่อย ๆ ไม่มีอะไรต้องรีบร้อน อากาศยามบ่ายค่อนข้างอบอ้าวด้วยเมฆสีเทายังคงวนเวียนอยู่ไม่ไกล เลยร้านขายกับข้าวข้างโรงเรียนบ้านในเขียว ๑ ชาวเมืองมีชอยเล็ก ๆ ป้ายสีเหลืองเขียนไว้ว่า บ้านพรุชน - ในเขียว ๒.๗ กิโลเมตร ทางเส้นนี้ตัดผ่านหมู่บ้าน ซึ่งจะมีเด็ก ๆ ออกมายิ้มร่ายื่นโบกมือไหว ๆ แล้วยังชอบใจเมื่อคุณกุลติดกระดิ่งตอบ นักบิดประจำหมู่บ้านเร่งเครื่องสวนมา ทิ้งไว้แต่เพียงควันขาวและฝุ่นตลบ

เราแวะกินข้างรองท้องที่ร้านข้างถนนก่อนถึงทางเข้าน้ำตกพรหมโลก ให้แขนขาที่
เริ่มจะล้าได้พักสักครู่ หลังจากปั่นกันมาแล้ว ๑๐ กิโลเมตร แต่ยังไม่ทันที่จะไปต่อ ฝนก็ตกลงมา
เสียก่อนการที่เข้าน้ำตกพรหมโลกอีก ๕ กิโลเมตร จึงถูกระงับกลายเป็นการนั่งรถกระบะเข้าไปแทน

ในวันหยุดเช่นนี้ แม้ว่าฝนจะลงเม็ดแต่พรหมโลกก็ยังคงคึกคักและคลาคล่ำไปด้วยผู้คนที่
อยู่กันกระจัดกระจาย และเพื่อป้องกันปัญหาขยะล้นทางหน่วยพิทักษ์อุทยานจึงกำหนดให้นำของ
ขึ้นมากินได้เฉพาะชั้นที่หนึ่งเท่านั้น

จากปากทางเข้าน้ำตกพรหมโลกเราเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๔๐๑๖ อีกครั้ง เลี้ยว
ขวาเข้าทางหลวงหมายเลข ๔๐๑๕ จนมาถึงแยกท่าใหญ่ระยะทางราว ๓๐ กว่ากิโลเมตร แยก
ท่าใหญ่นี้เป็นแยกเล็ก ๆ อยู่ตรงขวามือ เป็นเส้นทางที่เสื่อภูเขาที่จะไปทะเลถึงหมู่บ้านคีรีวงซึ่งมีคน
เคยแนะนำ

เจ้า Cannodale SM 500 ของคุณลุงออกนำหน้าไปตามทางลูกรัง ส่วนคนอื่น ๆ เกาะ
กลุ่มกันอยู่ข้างหลัง มุ่งหน้าสู่บ้านดินคอนเป็นอันดับแรก ล้อบดไปบนทางยาว เสียงเปลี่ยนเกียร์ดัง
แกรก ๆ อยู่เป็นระยะ ฝนขาดเม็ดไปนานแล้ว ขณะที่เราเพิ่งจะผ่าน ๒ กิโลเมตรแรก

จากบ้านดินคอนจะมีทางเลี้ยวซ้ายขึ้นไปบนเนิน เมื่อพ้นเนิน ภาพที่รออยู่คือภาพคลอง
ท่าดี ไหลลลอลเคลียอยู่กับก้อนหินใหญ่่น้อยตามทางน้ำ ฉากหลังเป็นเขาหลวงสูงเสียดยอดหายเข้า
ไปในเมฆหมอกทึบ นกกระเต็นบินเรี่ยอยู่เหนือผืนน้ำ ถึงหมู่บ้านคีรีวงแล้ว ฉันนึกไปถึงบรรยากาศ
แบบเมืองในหุบเขาริมห้วยในหนังสือของลอราอิงกัลส์ ไวลด์เตอร์อย่างนั้นทีเดียว

ก่อนแสงสุดท้ายจะลับเขา เราแช่ตัวอยู่ในคลองท่าท่าได้นานตามแต่ใจต้องการ ตบท้าย
มือเย็นด้วยอาหารฝีมือของเจ้าของบ้าน ล้อมวงกันอยู่บนชานหน้าชาน่า มีแกงส้มเป็นหลัก น้ำพริก
โจร ผักจิ้มก็เก็บเอาแถวนั้น สะตอ ถั่วฝักยาว ถั่วพู ปลอดภัยพิชิตเด็ดขาด

หน้าผลไม้แบบนี้ ความคึกคักของคีรีวงเริ่มตั้งแต่เช้า ที่นี่ ก่อนถึงทางข้ามฝ่ายห่างจากที่
พักราว ๒๐๐ เมตร จะเป็นจุดรับซื้อผลผลิตจากสวน ทั้งมังคุด ทุเรียน และสะตอ

วันนี้ เสื่อภูเขาจะเข้าสวน ข้ามฝ่ายมา ขวามือมีทางขึ้นควนเป็นทางดินขึ้น ๆ ลง ๆ เลียบ
ไปกับคลองท่าท่า จะพบสวนรมอันร่มเย็น มีมอเตอร์ไซด์ชนทุเรียนและสะตอสวนลงมาเรื่อย ๆ
การที่ในช่วงนี้จึงต้องเรียงเป็นแถวเรียงหนึ่ง คอยหลบเจ้าถิ่นให้ดี ตั้งแต่เริ่มเข้าสวนมา เรามักจะ
อ้อยอิ่งอยู่ใกล้ ๆ ต้นมังคุดเสมอ นั่นเพราะน้ำใจของชาวบ้านที่เรียกให้หยุด แล้วคอยส่งมังคุด
เนื้อสีขาวรสหวานฉ่ำ รวมทั้งทุเรียนพื้นบ้านให้กินตลอดทาง

สุดท้ายที่จะไปต่อได้หลังจากที่ข้ามควนกันมานาน เราก็หันหลังกลับเส้นเดิมก่อนจะไป
เริ่มตั้งต้นที่วัดคีรีวงเพื่อไปที่หัวเขากัน

หัวเขาคือบริเวณหนึ่งที่มีการซื้อขายผลไม้กันของหมู่บ้าน เส้นนี้เริ่มจากหน้าวัด เลี้ยวขวา
ไปตามทางเรื่อย ๆ ฉันคลั่งคล้ายคลั่งคลาว่าเมื่อ ๒ ปีที่แล้ว เมื่อครั้งที่มาขึ้นควนเขาหลวง ฉัน

เคยผ่านมาทางนี้ ใช่แล้ว บ้านหลังเล็ก ๆ ริมถนนหลังที่มีกรงนกเขียวครามห้อยเรียงราย ฉัน
ตะแคงรถชะลอเกือบเสียหลัก นี่คือบ้านของนายเสริต พรรณนา คนนำทางขึ้นเขาหลวงของ
อ.ส.ท. เมื่อ ๓ ปีที่แล้ว เป็นการเดินป่าที่สาหัสและเราไม่เคยลืม ครั้งนี้ฉันไม่ได้มาเพื่อขึ้นเขาหลวง
และในวันนี้ไม่มีคนที่ชื่อ เสริต พรรณนา เขาถูกยิงเสียชีวิตเพราะไม่ยอมให้ความร่วมมือกับผู้
อิทธิพล

น้ำตกกะโรม

จากสะพานข้ามคลองท่าดี ข้ามตัดไปอีกฝั่งหนึ่งผ่าน อบต. เส้นนี้จะเป็นทางดี มีบ้านไม้
หลังคาปั้นหยาลูกอยู่ไม่ห่างจากกันนัก มีแยกขวาอยู่ข้างหน้าขึ้นป้ายว่าวัดโคกโพธิ์สถิตย์ - ลาน
สกา ตรงหัวเลี้ยวนี้ เราไม่อาจปฏิเสธชาวบ้านที่เรียกกินน้ำได้ น้ำเย็น ๆ ไม่ได้ทำให้พวกฉันชื่นใจไป
กว่าน้ำใจของพวกเขาเลย

หลังจากเลี้ยวขวามาแล้ว ทางลาดยางตัดผ่านทุ่งกว้าง ลมทุ่งโชยมาอ่อน ๆ ไร่มันกว้าง
ไกลสุดสายตา ผ่านบ้านมะม่วงขาว บ้านไผ่เนียง บ้านลานสกา ทางเรียบยาว เราจึงทำความเร็ว
ได้มาก จนมาทะลุออกทางหลวงหมายเลข ๔๐๑๕ ตรงข้ามโรงพยาบาลลานสกา เลี้ยวขวาไป
ตามถนนใหญ่

อีก ๗ กิโลเมตรจะถึงปากทางเข้าน้ำตกกะโรม และอีก ๓ กิโลเมตรจะถึงที่ทำการ
อุทยานแห่งชาติเขาหลวง นั่นหมายความว่าเหลือระยะทางอีก ๑๐ กิโลเมตร จากนี้ไป มือใหม่เริ่ม
รู้สึกกลัว เพราะปั่นกันมาตั้งแต่เช้า ถนนใหญ่รถราวิ่งกันอย่างรีบร้อน แต่ทางข้างหน้าและสองฝั่ง
ถนนที่เห็นภูเขาสลับซับซ้อนยังคงเป็นภาพที่ฉันโปรดปราน และมีความสุขทุกครั้งที่ได้มอง

ในที่สุดถึงปากทางเข้าน้ำตก เราผละจากทางหลวงหมายเลข ๔๐๑๕ ที่นำขนานมากับ
ทิวเขา เลี้ยวขวาเพื่อหันหน้าเผชิญกับเทือกเขาสูงเบื้องหน้า ที่ทำการอุทยานฯ อันเป็นที่พักของเรา
ในวันนี้อยู่ที่นั่น เหงื่อผุดขึ้นมาเต็มตัวแล้วในตอนนี้อยู่ อึ้งมือในถุงมือเปียกชื้น เราผ่านสวนผลไม้
ผ่านชาวบ้านที่ปลูกกระจายอยู่ห่าง ๆ กัน

รุ่งเข้าน้ำตกกะโรมยังรอเราอยู่ระหว่างใต้ร่มของใบไม้ใหญ่ มีน้ำรินไหลอยู่ข้าง ๆ อากาศ
กำลังเย็นสบายและสดชื่น นกเขียวก้านตองปีกสีฟ้าเฝ้าจากไป มีคนถามฉันว่า เราจะทำอย่างไรกับ
บรรยากาศงดงามรอบข้างแบบนี้ เมื่อกลับกรุงเทพฯ ฉัน... ไม่มีคำตอบ

เราเริ่มต้นเดินขึ้นน้ำตกจากชั้นที่สี่เป็นต้นไป ทางเดินร่มครึ้มเขียวเย็นตาขนานไปกับธาร
น้ำ ระเกะระกะไปด้วยรากไม้สีน้ำตาลเข้ม เพราะเขาอดดอกสีม่วงกลีบบางเฉียบ แม้ว่ามันจะขึ้น
อยู่แทบเท้า แต่มันก็ทำให้ฉันอดไม่ได้ที่จะก้มตัวไปชื่นชมใกล้ ๆ

ขึ้นมาถึงชั้นที่เจ็ดหนานาคาดฟ้า เราหยุดกันอยู่นาน มองดูผาหินกว้างที่มีน้ำไหลตกลงมา
บนชั้นหิน ๕ ชั้น ก่อนจะเดินกลับลงทางเดิม ผ่านขมื่นฤๅษีที่ออกดอกสีเหลืองอยู่ข้างทางเป็น
ระยะ หน้าฝน ทุกอย่างดูมีชีวิตชีวาไปเสียหมด

น้ำตกท่าแพ

น้ำตกท่าแพเป็นน้ำตกที่สวยงามที่จะปิดการเดินทางของเรา อยู่ห่างจากกะโรมมาไม่ไกลนัก ตั้งใจว่าจะขี่เสือภูเขามา แต่ด้วยเวลาอันจำกัด จึงจำเป็นต้องปีนขึ้นบนรถกระบะขับเคลื่อนสี่ล้อของอุทยานฯ แทน เพียงไม่นานเรามาถึงน้ำตก คุณเป็นเรื่องง่ายตายกว่าทุกวัน

หนานนางครวญในชั้นที่สอง เป็นชั้นที่สวยงาม สายน้ำไหลไล่ระดับกันลงมาจากที่สูงก่อนจะแผ่เต็มกำแพงผา เราเดินสูงชันจากแผ่นดินเรื่อย ๆ ฉันเห็นหน้าผาสูงราว ๘๐ เมตรของหนานอายชวยในชั้นที่สี่ ก่อนจะปีนขึ้นทางเดินตั้งชั้น ดวงอาทิตย์หลบลงต่ำจากยอดไม้สูงทางด้านซ้าย เราทรงตัวอยู่บนยอดไม้ที่พาดเป็นทางผ่านขึ้นมายังลานหินแกรนิตกว้างใหญ่เกือบเต็มหุบเขา สายน้ำไหลปรี่เร็วและแรงอยู่ทางด้านขวา หันกลับไปเห็นวิวทิวทัศน์เต็มตา ภูเขาสีเขียวสูงโอดอยู่ข้างหลัง

มาถึงชั้นที่ห้าคือหนานปูเอาเกือบสี่โมงเย็น ธารน้ำยังคงไหลรินมาจากธารน้ำเบื้องหน้า เลี้ยวกลับหายไปกับโค้งเขา ยังต้องเดินไปอีกไกลกว่าจะถึงชั้นที่เจ็ด เราหยุดการเดินทางไว้เพียงชั้นนี้ นั่งมองไปยังหุบเบื้องล่าง จบสิ้นการเดินทางในทริปนี้กันที่นี่ ฉันเอนตัวลงนอนบนพื้นหินแกรนิตอันแข็งกระด้าง และยังคงอุ่นด้วยไอแดดที่เพิ่งผ่านพ้นไป เอาเท้าแช่ลงในน้ำใสเย็น รู้สึกสบายและผ่อนคลาย เปิดเปลือกตาขึ้นมามองท้องฟ้าสีน้ำเงิน

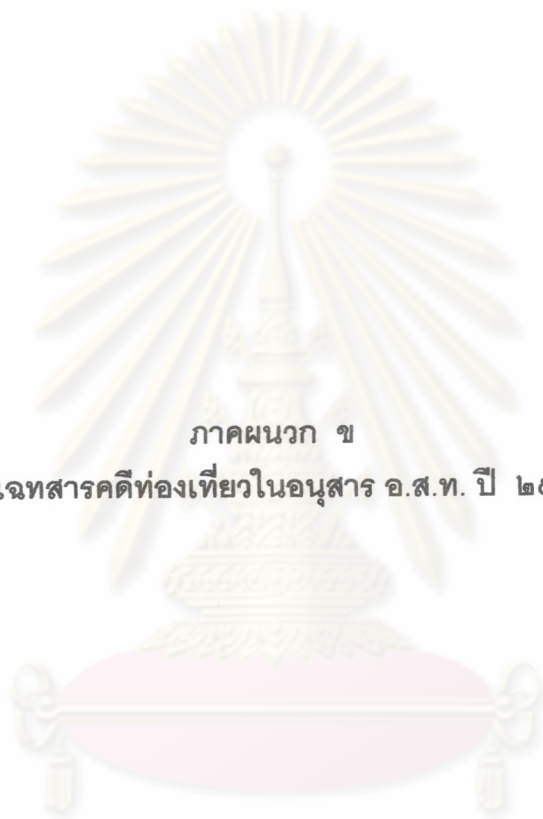
หนึ่งอาทิตย์ของการเดินทางไปบนอานเสือภูเขา ผ่านทั้งฝนโปรยและกระโหลกอบอ้าว ไบหน้าและแขนเกรียมแดด

ความรู้สึกหนึ่งที่แจ่มชัดขณะที่โน้มตัวไปข้างหน้าเพื่อจับแฮนด์รถ ฉันเหมือนได้ออกตัวไปสู่โลกกว้าง แต่ไปอย่างคนมีจุดมุ่งหมาย มีมีหลายหนทางที่จะนำเราไปถึงหลายคนกลับเลือกผ่านไปบนเส้นทางสายสาหัสด้วยกำลังทั้งหมดที่มี เพียงเพื่อจะถึงปลายทางด้วยความรู้สึกพิเศษ

ไม่ใช่ในความหมายของผู้พิชิต เป็นแต่เพียงบทพิสูจน์ผู้ชนะใจตนเองบทหนึ่งเท่านั้น

อนุสาร อ.ส.ท. ปีที่ ๓๙, ฉบับที่ ๒ (กันยายน ๒๕๔๑): ๑๓๓-๑๓๒

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อปริจเจตสารคดีท่องเที่ยวในอนุสาร อ.ส.ท. ปี ๒๕๔๑ -๒๕๔๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง / ปีที่พิมพ์

เดือน

อนุสาร อ.ส.ท. ปี พ.ศ. ๒๕๔๑

- ตามทางสู่ภูเขา
- บ้านที่ไกลจากเกาะยาว
- จุดหมายที่แตกต่างบนเส้นทางของสองล้อสู่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง
- ปลายทางวันหยุดที่ราชบุรี
- ล่องแคนูสู่ทะเลสาบแม่ปิง
- ชี้อัจฉริยะผ่านทุ่งหญ้าและลมหนาวที่เขาใหญ่

กุมภาพันธ์
เมษายน
กันยายน
ตุลาคม
พฤศจิกายน
ธันวาคม

อนุสาร อ.ส.ท. ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

- เดินทางไปอย่างเลื่องลือเขาผ่านทางสายดอยสู่เชิงดาว
- มหัศจรรย์ภูผาหิน
- เดินป่าผจญไพรที่เขานัน บนเส้นทางสมบุกสมบันและสะบักสะบอม
- กาญจนบุรี เบื้องหลังม่านหมอกและเขาสูง
- สายใยแห่งชีวิตเหนือบึงน้ำ
- ลุยป่าฝ่าดงสู่ยอดดอยภูแว ขุนเข่งสูงชันของเมืองน่าน

มกราคม
กุมภาพันธ์
มิถุนายน
กรกฎาคม
ตุลาคม
พฤศจิกายน

อนุสาร อ.ส.ท. ปี พ.ศ. ๒๕๔๓

- วัดจันทร์ ดอยปุยหลวง จุดหมายบนเส้นทางสายภูเขา
- นครพนม - มุกดาหาร ประตูอีสานผ่านแม่น้ำโขงสู่อินโดจีน
- เทียวเมืองงาม ลำปาง
- ลองนะ - ระนอง
- สามร้อยยอด กับวันที่ยังมีความหวัง
- ดอยภูนาง นกยูงไทย และสายน้ำยม

มกราคม
มิถุนายน
กรกฎาคม
กันยายน
ตุลาคม
ธันวาคม

อนุสาร อ.ส.ท. ปี พ.ศ. ๒๕๔๔

- สายหมอก และดอกไม้ที่ห้วยน้ำดัง
- จากเมืองสรอง ถึงแมนสรวง
- ล่องเรือ แลรอบ ขอบภูเก็ต

มกราคม
กุมภาพันธ์
มีนาคม

- ตามเงาแห่งความฝันในคืนเพ็ญ จากแม่ระเมิงสู่แม่เงา
- ล่าขุมทรัพย์แผ่นดินใต้ เส้นทางสายปัตตานี – นราธิวาส
- กาญจนบุรี วิถีของภูบนเส้นทางสู่ทะเลสาบ

เมษายน
กันยายน
ธันวาคม

อนุสาร อ.ส.ท. ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

- บันทึกทะเลคราม ดำน้ำทะเลหนาว
- จากพังงา ถึงระนอง
- จากเส้นทางสองฝั่งสวนผลไม้ ที่นครปฐม ราชบุรี และสมุทรสงคราม
- สมุทรสงคราม พลั้วน้ำยังมีชีวิต
- เรื่องเล่าจากบึงโขงหลง
- ขุนยวมและเจ็ดวันอันแสนสุข

มีนาคม
เมษายน
พฤษภาคม
กันยายน
ตุลาคม
ธันวาคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวมัญชุสา อังคะนาวิน เกิดวันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่ จังหวัดชลบุรี จบการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) เอกวิชาภาษาไทย จากคณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาปีการศึกษา ๒๕๔๔ และเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา ๒๕๔๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย